

Usein kysytyt kysymykset: CE-merkintä

Kohderyhmä: rakennushankkeeseen ryhtyvä ja suunnittelija

1. Mikä on CE-merkintä?

CE-merkinnällä valmistaja vakuuttaa, että rakennustuotteen ominaisuudet on ilmoitettu eurooppalaisen harmonisoidun tuotestandardin tai eurooppalaisen teknisen hyväksynnän/arvioinnin mukaisesti.

CE-merkinnän tavoitteena on parantaa rakennustuotteiden liikkuvuutta ja valmistajien välistä kilpailua EU:n talousalueella siten, että valmistajan ilmoittamia tuotteen ominaisuuksia voidaan yhdenmukaisella tavalla verrata rakennuskohteesta tuotteelle muodostuviin ominaisuusvaatimuksiin tuotteen kelpoisuuden arvioimiseksi. Tuotteelle asetut vaatimukset perustuvat rakennuskohteen suunnitteluratkaisuihin, joiden tulee täyttää kansalliset rakentamista koskevat säännökset. Suomessa pakollinen CE-merkintäjärjestelmä vaikuttaa myös tuotteiden ominaisuuksien aiempaa yhdenmukaisempaan ilmoittamiseen, mikä osaltaan tukee rakentamisen laadun parantumista.

CE-merkintä tuli pakolliseksi valtaosalle rakennustuotteita, kun Euroopan unionin rakennustuoteasetus tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.7.2013.

2. Mitä velvollisuuksia rakennushankkeeseen ryhtyvällä on?

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) säätelee rakennushankkeeseen ryhtyvän velvollisuuksista. Maankäyttö- ja rakennuslain 119 §:n mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava siitä, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan rakentamista koskevien säännösten ja määräysten sekä myönnetyn luvan mukaisesti. Rakennushankkeeseen ryhtyvän velvollisuuksiin kuuluu käytettävien rakennustuotteiden kelpoisuudesta huolehtiminen eli hänen tulee varmistaa, että valittua rakennustuotetta voidaan käyttää kyseisessä rakennuskohteessa.

Rakennushankkeeseen ryhtyvällä tulee olla hankkeen vaativuus huomioon ottaen riittävät edellytykset sen toteuttamiseen sekä käytettävissään pätevä henkilöstö. Rakennushankkeeseen ryhtyvän huolehtimisvelvollisuuteen kuuluu, että hänen rakennustyössä käyttämänsä rakennustuotteet täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Suunnittelijoiden tehtävänä on määritellä suunnitelmissa, millaisia ominaisuuksia ja niiden vaatimustasoja rakennustuotteelta vaaditaan ottaen huomioon tuotteen aiottu käyttötarkoitus ja CE-merkittyjen tuotteiden ilmoitettujen ominaisuuksien suoritustasot. Rakentamiselle asetettavista olennaisista teknisistä vaatimuksista on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain pykälissä 117 a-g.

Maankäyttö- ja rakennuslaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>

Suomen rakentamismääräyskokoelmaan on koottu maankäyttö- ja rakennuslain olennaisia teknisiä vaatimuksia tarkentavat asetukset. Määräyskokoelmaan kootaan jatkossa myös muita rakentamista koskevia säännöksiä, hallinnollisia määräyksiä ja hallinnollisia ohjeita: www.ym.fi > Maankäyttö ja rakentaminen > Lainsäädäntö ja ohjeet > Rakentamismääräyskokoelma [http://www.ym.fi/fi-FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Rakentamismaarayskokoelma]

3. Missä tuotteissa tulee olla CE-merkintä?

Rakennustuote on CE-merkittävä silloin, kun se kuuluu sellaisen harmonisoidun tuotestandardin (hEN) soveltamisalaan, jonka siirtymäaika on päättynyt tai valmistaja on hakenut ja saanut rakennustuotteelle eurooppalaisen teknisen arvioinnin (ETA). Edellä mainittuja rakennustuotteita ei saa saattaa markkinoille 1.7.2013 lähtien ilman CE-merkintää Suomessa eikä muualla EU- ja EFTA-maissa. CE-merkinnän pakollisuudesta on säädetty EU:n rakennustuoteasetuksessa. Rakennustuotteessa voi käyttää CE merkintää jo siirtymäaikana. Muita rakennustuotteita ei saa CE-merkitä rakennustuoteasetuksen mukaisesti.

Halutessaan, esimerkiksi tuotteen ominaisuuksien ilmoittamiseksi viennin tai kotimarkkinoiden kannalta, CE-merkinnän voi hankkia ETA-menettelyn kautta. Tästä nk. ETA-menettelystä kerrotaan lisää esim. ympäristöministeriön verkkosivuilla:

(http://www.ym.fi/fi-FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Rakentamisen_ohjaus/Rakennustuotteiden_tuotehyvaksynta/CEmerkinta)

Jos valmistaja on hankkinut tuotteelle ETA:n, on CE-merkintä pakollinen.

CE-merkintävelvollisuudesta voi saada "vapautuksen" eräissä rakennustuoteasetuksessa esitetyissä tapauksissa artiklan 5 perusteella. Tämä ei luonnollisesti tarkoita vapautusta rakennustuotteen kelpoisuuden osoittamisesta, mikäli tätä edellytetään.

4. Mitä rakennustuotteen CE-merkintä ja suoritustasoilmoitus (DoP) kertovat?

CE-merkintä ja suoritustasoilmoitus kertovat rakennustuotteelta vaadittavat ominaisuudet, jotka tulee todentaa ja ilmoittaa yhdenmukaisella eurooppalaisella tavalla. CE-merkintä helpottaa rakennustuotteiden ominaisuuksien vertailua.

Suoritustasoilmoituksesta löytyvät yleensä ainakin seuraavat tiedot:

- tuotetyypin yksilöllinen tunniste
- valmistajan nimi ja osoite
- viittaus harmonisoituun tuotestandardiin tai ETA:an
- rakennustuotteen aiottu käyttötarkoitus tai -tarkoitukset
- ominaisuuksien ilmoitetut suoritustasot käyttökohteittain
- Käytetyt AVCP-järjestelmät
- mahdollisesti käytettyjen ilmoitettujen laitosten nimet
- valmistajan allekirjoitus ja päivämäärä

5. Kuka vastaa, että työmaalla käytettävä rakennustuote on sekä CE-merkitty että kelpoinen Suomen olosuhteissa?

Rakennustuotteen valinta on viime kädessä rakennushankkeeseen ryhtyvän vastuulla. Hän voi sopimuksella siirtää vastuuta hankkeessa käyttämilleen eri tahoille, kuten suunnittelijalle.

Maankäyttö- ja rakennuslain 152 §:n mukaan rakennustuotteen, joka on tarkoitettu käytettäväksi pysyvänä osana rakennuskohteessa, tulee olla turvallinen ja terveellinen sekä ominaisuuksiltaan sellainen, että asianmukaisesti suunniteltuna ja rakennettuna rakennuskohde täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyt olennaiset tekniset vaatimukset tavanomaisella kunnossapidolla, taloudellisesti perustellun käyttöiän ajan.

Suoritustasoilmoitusta verrataan kansallisiin vaatimuksiin ja näin selvitetään onko rakennustuote ominaisuuksiltaan sellainen, että se soveltuu käytettäväksi rakennuskohteessa.

6. Mistä tiedän, mitä vaatimuksia mihinkin rakennustuotteeseen kohdistuu?

Kansalliset viranomaissäännökset määrittävät edelleen rakennusten suunnittelua, rakennustuotteiden käyttöä sekä rakennuskohdetta. CE-merkintä koskee vain tuotteen

ominaisuuksia – tuotteen käytettävyys aiottuun rakennuskohteeseen on aina arvioitava erikseen aiotun käytön, paikallisten olosuhteiden ja rakentamismääräysten perusteella.

CE-merkintä tuotteessa ei automaattisesti takaa esimerkiksi sitä, että tuotteen pakkasenkestävyys olisi Suomen viranomaisvaatimukset täyttävä tai että tuotteen pakkasenkestävyyttä olisi ylipäänsä testattu.

Vastuu rakennustuotteen valinnasta on rakennushankkeeseen ryhtyvällä tai sopimuksen kautta suunnittelijalla. Rakennustuotteiden käyttäjien tulee aina tarkistaa, täyttävätkö tuotteelle CE-merkinnässä ilmoitetut ominaisuuksien arvot ja luokat myös kansalliset vaatimustasot.

Suunnittelija merkitsee suunnitelmiin tuotteelle asetetut perusvaatimukset ja niille vaatimustasot harmonisoidun tuotestandardin mukaisesti. Osa näistä voi tulla suoraan kansallisista vaatimuksista. Suomen talonrakentamista koskevat viranomaismääräykset löytyvät Suomen rakentamismääräyskokoelmasta, jota ollaan uusimassa. Standardisoinnin toimialayhteisöt ovat alkaneet tehdä kansallisia soveltamisstandardeja, jotka julkaistaan SFS 7000-sarjassa. Kansalliset soveltamisstandardit ovat suosituksia, mutta erittäin käyttökelpoisia mm. suunnittelijan kannalta. Niihin on kirjattu yleensä käyttökohteittain vaaditut ominaisuuksien suoritustasot. Viranomaismääräykset ja kansalliset soveltamisstandardit määrittävät usein suoritustason minimivaatimukset.

7. Miten rakennustuoteasetus vaikuttaa rakentamisen suunnitelmiin?

Suunnittelija merkitsee suunnitelmiin tuotteelle asetetut ominaisuusvaatimukset. Osa näistä kohdekohtaisten suunnitteluratkaisujen vähimmäistasoista tulee suoraan kansallisista vaatimuksista ja osan määrittämisessä voi hyödyntää esimerkiksi kansallisia soveltamisstandardeja, nk. SFS 7000-sarja (NAS).

8. Vaikuttaako rakennusluvan myöntämisaikajankohta CE-merkinnän tarpeellisuuteen, kun rakennuslupa on myönnetty ja/tai rakentaminen aloitettu ennen 1.7.2013?

Rakennusluvan myöntämisellä ei ole vaikutusta CE-merkinnän pakollisuuteen. CE-merkinnän pakollisuuden osalta ratkaiseva ajankohta on se, jolloin rakennustuote on saatettu markkinoille. Jos rakennustuote saatetaan markkinoille 1.7.2013 tai sen jälkeen, sen on oltava rakennustuoteasetuksen mukainen.

9. Mistä saa tietoa eri maiden kansallisista vaatimuksista?

Kaikissa jäsenmaissa toimii rakennustuoteyhteyspiste, josta voi tiedustella kyseisen jäsenmaan kansallisia vaatimuksia ja vaatimustasoja. Suomen rakennustuoteyhteyspisteenä toimii työ- ja elinkeinoministeriö: p. 029 506 0000 (vaihde), sisamarkkinat@tem.fi.

Euroopan komissio ylläpitää ja päivittää yhteystietolistaa kaikkien jäsenmaiden rakennustuoteyhteyspisteistä. Niiden yhteystiedot löytyvät osoitteesta:

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/construction/files/cpr-nat-contact-points_en.pdf

10. Mitä jos havaitsen rakennustuotteen, jonka CE-merkinnässä on puutteita?

Ensimmäiseksi on syytä ottaa yhteyttä tuotteen valmistajaan ja pyytää häntä korjaamaan havaittu epäkohta.

Jos valmistaja ei korjaa puutetta tai kysymys on vakavammasta puutteesta, on syytä ottaa yhteyttä markkinavalvontaviranomaiseen, joka Suomessa on Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES.

Jos tuote on jo työmaalla ja sitä halutaan edelleen käyttää, on syytä keskustella paikallisen rakennusvalvonnan kanssa tarvittavista toimenpiteistä.

Kuluttajansuojalaki (38/1978) sovelletaan kulutushyödykkeiden tarjontaan, myyntiin ja muuhun markkinointiin elinkeinonharjoittajilta kuluttajille. Kuluttajansuojalaki suojaa kuluttajaa, jos esimerkiksi tavarassa on virhe tai sitä mainostetaan väärin. Kuluttajansuojalaki tulkitaan kuluttajan eduksi.

Kuluttajansuojalaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780038#L8>

Lisätietoa asiasta Kilpailu- ja kuluttajavirastosta: www.kkv.fi

11. Onko CE-merkinnän lisäksi olemassa muita rakennustuotteiden hyväksyntämenettelyjä?

Kyllä on. Kansalliset hyväksyntämenettelyt ovat Suomessa käytössä olevia rakennustuotteiden hyväksyntämenettelyjä niille tuotteille, joissa ei voida käyttää CE-merkintää siksi, että tuotteelle ei ole olemassa harmonisoitua tuotestandardia eikä valmistaja ole hakenut ja saanut tuotteelleen eurooppalaista teknistä arviointia (ETA).

Uudet kansalliset hyväksyntämenettelyt perustuvat lakiin eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä (954/2012), joka tuli voimaan 1.7.2013. Lailla kumotaan rakennustuotteiden hyväksynnästä annettu laki (230/2003).

Kansallisilla hyväksyntämenettelyillä tuotteiden valmistaja voi osoittaa eräiden keskeisten rakennustuotteiden tapauksissa, että CE-merkinnän soveltamisalaan kuulumaton rakennustuote täyttää maankäyttö- ja rakennuslailla tai sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset.

Rakennustuotteiden kansalliselle hyväksymiselle on kolme vapaaehtoista vaihtoehtoa:

- 1) **tyyppihyväksyntä**
- 2) **varmennustodistus** ja
- 3) **valmistuksen laadunvalvonnan varmentaminen.**

Rakennushankkeeseen ryhtyvän huolehtimisvelvollisuuteen kuuluu käytettävien rakennustuotteiden kelpoisuuden varmistaminen eli hänen tulee huolehtia, että valittua rakennustuotetta voidaan käyttää kyseisessä rakennuskohteessa myös silloin, kun tuotetta ei ole CE-merkitty. Jos hankkeeseen ryhtyvä ei ole huolehtinut asiasta, rakennusvalvontaviranomaisella on mahdollisuus edellyttää rakennustuotteen rakennuspaikkakohtaista varmentamista silloin, kun rakennustuotteen kelpoisuutta ei ole muulla tavalla osoitettu ja on syytä epäillä, että rakennustuote ei täytä sille säädetyjä olennaisia teknisiä vaatimuksia. Rakennushankkeeseen ryhtyvä vastaa tästä aiheutuvista kustannuksista. TUKESin markkinavalvontatoiminta ei kohdistu kansallisesti hyväksytyihin rakennustuotteisiin.

Kullekin tuoteryhmälle on mahdollista käyttää vain yhtä edellä mainituista kolmesta menettelystä.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lisätietoja:

www.ym.fi > Maankäyttö ja rakentaminen > Rakentamisen ohjaus > Rakennustuotteiden tuotehyväksyntä

www.ym.fi > Maankäyttö ja rakentaminen > Lainsäädäntö ja ohjeet > Rakennustuotteita koskeva lainsäädäntö

www.tukes.fi > Toimialat > Rakennustuotteet

www.kkv.fi

Lainsäädäntöneuvos Kirsi Martinkauppi, ympäristöministeriö, p. 050 582 2464,
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Rakennusneuvos Matti J. Virtanen, ympäristöministeriö, p. 040 541 1650,
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Rakennusneuvos Teppo Lehtinen, ympäristöministeriö, p. 050 517 9202,
etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Yli-insinööri Heikki Viitala, Tukes, p. 029 5052 591,
etunimi.sukunimi@tukes.fi